TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Nhập khẩu tăng tốc, Việt Nam chi hơn 319 tỷ USD cho máy móc và nguyên liệu

06:02 04/08/2026

Tổng kim ngạch xuất nhập khẩu hàng hóa của Việt Nam sau 7 tháng năm 2026 đã vượt 659 tỷ USD. Nhập khẩu tăng nhanh hơn xuất khẩu khiến cán cân thương mại chuyển sang nhập siêu 20,52 tỷ USD, nhưng đáng chú ý là phần lớn hàng hóa nhập về vẫn là máy móc, thiết bị, nguyên liệu phục vụ sản xuất và đầu tư.

Theo Cục Thống kê (Bộ Tài chính), kim ngạch xuất nhập khẩu hàng hóa tháng 7/2026 đạt 109,75 tỷ USD, tăng 5,3% so với tháng trước và tăng 33% so với cùng kỳ năm 2025.

Tính chung 7 tháng, tổng kim ngạch xuất nhập khẩu đạt 659,58 tỷ USD, tăng 28,1% so với cùng kỳ năm trước. Quy mô thương mại tiếp tục mở rộng mạnh, song tốc độ tăng giữa hai chiều xuất và nhập khẩu đang có sự chênh lệch đáng kể.

Trong khi xuất khẩu tăng 21,7%, nhập khẩu tăng tới 34,8%. Kết quả là cán cân thương mại hàng hóa chuyển từ xuất siêu 10,35 tỷ USD trong cùng kỳ năm trước sang nhập siêu 20,52 tỷ USD trong 7 tháng năm nay.

Hoạt động xuất nhập khẩu hàng hóa tiếp tục tăng mạnh, đưa tổng kim ngạch thương mại của Việt Nam vượt 659 tỷ USD sau 7 tháng. Ảnh AI

Tuy nhiên, diễn biến nhập siêu cần được nhìn nhận cùng với cơ cấu hàng hóa nhập khẩu. Dữ liệu cho thấy phần lớn kim ngạch nhập khẩu tập trung vào tư liệu sản xuất, thay vì hàng tiêu dùng.

Nhập khẩu tăng mạnh, nhưng chủ yếu phục vụ sản xuất

Trong 7 tháng, kim ngạch nhập khẩu hàng hóa đạt 340,05 tỷ USD, tăng 34,8% so với cùng kỳ.

Khu vực FDI đóng góp 247,91 tỷ USD, tăng 39,2%; khu vực kinh tế trong nước đạt 92,14 tỷ USD, tăng 24,1%.

Riêng tháng 7, nhập khẩu đạt 56,67 tỷ USD, tăng 6,1% so với tháng trước và tăng tới 41,4% so với cùng kỳ năm trước. Trong đó, nhập khẩu của khu vực FDI tăng 48,2%, cao hơn đáng kể mức tăng 23,7% của khu vực kinh tế trong nước.

Điểm đáng chú ý nằm ở cơ cấu hàng nhập khẩu. Trong tổng số 340,05 tỷ USD nhập khẩu 7 tháng, nhóm hàng tư liệu sản xuất đạt 319,95 tỷ USD, chiếm tới 94,1%.

Trong nhóm này, máy móc, thiết bị, dụng cụ và phụ tùng chiếm 56,9%, trong khi nguyên, nhiên, vật liệu chiếm 37,2%. Nhóm vật phẩm tiêu dùng chỉ đạt khoảng 20,1 tỷ USD, tương đương 5,9% tổng kim ngạch.

Cơ cấu này cho thấy làn sóng nhập khẩu hiện nay gắn khá chặt với hoạt động sản xuất và đầu tư. Khi doanh nghiệp gia tăng nhập máy móc, thiết bị và nguyên vật liệu, áp lực lên cán cân thương mại có thể tăng trong ngắn hạn, nhưng đồng thời cũng phản ánh nhu cầu chuẩn bị đầu vào cho hoạt động sản xuất trong thời gian tới.

Đáng chú ý, có 40 mặt hàng nhập khẩu đạt kim ngạch trên 1 tỷ USD, chiếm 93% tổng giá trị nhập khẩu. Trong đó, 2 mặt hàng đạt trên 10 tỷ USD, chiếm 52% tổng kim ngạch.

Ở chiều xuất khẩu, Việt Nam thu về 319,53 tỷ USD trong 7 tháng, tăng 21,7% so với cùng kỳ. Riêng tháng 7 đạt 53,08 tỷ USD, tăng 4,5% so với tháng trước và tăng 25% so với cùng kỳ năm trước.

Khu vực FDI tiếp tục giữ vai trò áp đảo khi đạt 255,89 tỷ USD, chiếm 80,1% tổng kim ngạch xuất khẩu và tăng 26,4%. Trong khi đó, khu vực kinh tế trong nước đạt 63,64 tỷ USD, chiếm 19,9% và tăng 5,8%.

Cơ cấu xuất khẩu tiếp tục nghiêng mạnh về công nghiệp chế biến. Nhóm hàng này đạt 287,91 tỷ USD, tương đương 90,1% tổng kim ngạch. Nông, lâm sản đạt 22,79 tỷ USD; thủy sản 6,86 tỷ USD và nhiên liệu, khoáng sản 1,97 tỷ USD.

Có 31 mặt hàng xuất khẩu đạt kim ngạch trên 1 tỷ USD, đóng góp 93% tổng giá trị xuất khẩu. Trong đó, 7 mặt hàng đạt trên 10 tỷ USD, chiếm 69,7%.

Cán cân thương mại phân hóa mạnh giữa các thị trường

Sự chuyển sang nhập siêu không diễn ra đồng đều giữa các thị trường mà tập trung chủ yếu ở một số đối tác cung ứng lớn.

Hoa Kỳ tiếp tục là thị trường xuất khẩu lớn nhất của Việt Nam với kim ngạch 104,7 tỷ USD. Trong 7 tháng, Việt Nam xuất siêu sang thị trường này 91,4 tỷ USD, tăng 22,6% so với cùng kỳ.

EU cũng mang lại mức xuất siêu 26,6 tỷ USD, tăng 19,9%. Nhật Bản ghi nhận mức xuất siêu 1,5 tỷ USD, tăng 12,5%.

Ở chiều ngược lại, Trung Quốc tiếp tục là nguồn cung hàng hóa lớn nhất của Việt Nam với kim ngạch nhập khẩu 138,6 tỷ USD. Việt Nam nhập siêu từ Trung Quốc 93 tỷ USD, tăng 39,7% so với cùng kỳ.

Hàn Quốc cũng ghi nhận mức nhập siêu 32,4 tỷ USD, tăng tới 86,9%; trong khi nhập siêu từ ASEAN đạt 12,2 tỷ USD, tăng 45,8%.

Sự phân hóa này phản ánh rõ đặc điểm của chuỗi cung ứng sản xuất hiện nay. Việt Nam xuất khẩu lượng lớn hàng hóa sang các thị trường tiêu thụ lớn như Hoa Kỳ và EU, đồng thời nhập khẩu lượng lớn máy móc, linh kiện và nguyên vật liệu từ các trung tâm sản xuất trong khu vực để phục vụ hoạt động sản xuất trong nước.

Cán cân thương mại tháng 7 ước nhập siêu 3,59 tỷ USD, nâng mức nhập siêu 7 tháng lên 20,52 tỷ USD.

Trong đó, khu vực kinh tế trong nước nhập siêu 28,5 tỷ USD, còn khu vực FDI vẫn xuất siêu 7,98 tỷ USD, tính cả dầu thô.

Như vậy, con số nhập siêu đang phản ánh hai chiều tác động. Một mặt, việc nhập khẩu tăng nhanh hơn xuất khẩu tạo sức ép lên cán cân thương mại và cho thấy mức độ phụ thuộc lớn vào nguồn cung nguyên liệu, máy móc từ bên ngoài. Mặt khác, tỷ trọng áp đảo của tư liệu sản xuất trong cơ cấu nhập khẩu cho thấy nhu cầu nhập khẩu đang gắn với quá trình mở rộng sản xuất và đầu tư.

Trong những tháng cuối năm, diễn biến xuất nhập khẩu sẽ phụ thuộc đáng kể vào sức cầu tại các thị trường lớn, khả năng mở rộng đơn hàng xuất khẩu và nhu cầu nhập khẩu nguyên liệu, máy móc của doanh nghiệp.

Nếu hoạt động sản xuất tiếp tục mở rộng, nhập khẩu đầu vào có thể duy trì tốc độ cao. Khi đó, bài toán đặt ra không chỉ là kiểm soát nhập siêu mà còn phải nâng cao năng lực sản xuất trong nước, phát triển công nghiệp hỗ trợ và tăng tỷ lệ nội địa hóa để giảm phụ thuộc vào nguồn cung bên ngoài.

Với tổng kim ngạch đã vượt 659 tỷ USD sau 7 tháng, hoạt động thương mại hàng hóa đang tiếp tục đóng vai trò quan trọng đối với tăng trưởng kinh tế. Tuy nhiên, chất lượng của tăng trưởng xuất nhập khẩu sẽ ngày càng phụ thuộc vào khả năng nâng giá trị hàng xuất khẩu và từng bước giảm sự phụ thuộc vào nguyên liệu, linh kiện nhập khẩu.

Minh Thành *(t/h)*